

Darrere el dalai-lama

fica, pròspera i segura és, en gran mesura, gràcies a l'amistat americana, i la clarividència i la decisió política d'aquesta nació amiga.

D'ençà del mandat del president Harry S. Truman, tots els altres presidents americans han afavorit la integració europea. Aquest tipus de política és ben assenyada: una Europa forta i unida també convé als EUA. De fet, ara que som enmig del debat sobre la Constitució europea, i ara que som a punt d'ampliar encara més la Unió Europea, Europa obre un nou capítol en la història de la seua unitat. Alemanya, com a poder civil al cor d'Europa, és conscient, i ho ha patit a la pell, que la cooperació i la integració són condicionaments previs que afavoreixen la seguretat i la prosperitat.

Alemanya no fou completament sobirana fins la caiguda del mur, i fins que no es va unificar. Ara som membres de ple dret de la comunitat internacional —amb tots els drets i deures que això comporta—. La funció d'Alemanya al món ha canviat, i també ho ha fet la nostra política exterior.

El meu país està capacitat per contraure cada vegada més responsabilitats. Això implica que potser hàgem de fer ús de la força militar, com a darrer recurs, a l'hora de resoldre determinats conflictes.

Però no hem d'oblidar que la seguretat, al món actual, no la pot garantir un sol estat que actue aïlladament, sinó que cal la participació de tota la comunitat internacional. Tampoc no és cert que la seguretat es pugui aconseguir només amb mesures coercitives o militars. Si volem que el nostre món siga més lliure i més segur, hem d'atacar de soca-rel la inseguretat, l'opressió, el fanatisme i la pobresa, i ho hem de fer tots junts.

Gerhard Schröder és el canceller d'Alemanya

©The New York Times—EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

Vaig conèixer el dalai-lama ara fa uns vint anys. Jo era un adolescent que estudiava en una universitat de monjos catòlics. Havia vingut a visitar un monestir cristià en funcionament. Malgrat que la figura del dalai-lama encara no era tan coneguda com ara, ja em va captivar el carisma que demostrava, i la tragèdia del poble tibetà. Dos anys més tard, al 1986, vaig visitar la Xina i el Tibet, i després vaig esdevenir director de la campanya "Tibet lliure", amb seu a Londres.

En aquesta gira pels Estats Units, el dalai-lama ha confirmat que és el guru número u mundial pel que fa a "bon rotllo", i que travessa les fronteres de la cultura i de la religió. Ningú no se'n pot estar, d'admirar una persona que, encara no ha acabat de parlar amb el president Bush i amb el secretari d'Estat, Colin Powell, qui ja recomana als estudiants de Harvard que no estudien tant, i que dediquen més temps a esdevenir gent maca, i els fa riure contant-los com, quan encara era "un dalai-lama jove i dolent", va etzibar-li un colp de bastó a un lloro. Qui pot escapar de la seducció d'un líder que suggereix que la compassió i el diàleg són la millor manera d'acabar amb els terroristes? Quin líder és capaç de donar una conferència d'entrada lliure, a Central Park? El risc d'aquesta celebritat en augment del dalai-lama, però, amenaça de distorsionar el que de debò representa, és a dir, una tradició cultural ancestral que no sempre és atractiva per als occidentals. Dit d'una altra manera, els americans s'han apropiat de la figura del dalai-lama —o d'una versió simplificada d'aquest— al llarg dels darrers deu anys.

No fa gaire, circulava per la xarxa un correu electrònic d'aquells que s'escampen en cadena, com una mena de "mantra del mil·lenni" (un missatge religiós repetit reiteradament), i que oferia alguns consells, com ara: "Acosteuvos a l'amor i a la cuina amb un abandonament eixelebrat" i, "Una volta l'any, aneu a algun lloc on no hàgeu estat mai". Aquest correu electrònic, que era una broma en realitat, va circular

extensament per la xarxa. Al llarg de la gira que el va dur als EUA al 2000, el dalai-lama se'n va haver de sentir dir de tots els colors: primer, el conegudíssim presentador de la CNN Larry King el va definir com a musulmà; després va veure que la mateixa Sharon Stone era qui el presentava a una multitud a Los Angeles. Descalça i amb una bufanda de plomes, deia que aquell home era "el més treballador de tots els que es dediquen a l'espiritualitat", i el definia com "el senyor Sisplau Sisplau Deixa'm Entrar a la Xina!" Per un moment ningú no va fer esment del fet que venia del Tibet.

El dalai-lama és així perquè el volem així: una tendra projecció dels nostres somnis i desigs. Aquest entusiasme, però, no s'ha traduït en cap benefici polític tangible, per als tibetans. L'hem vist als anuncis dels ordinadors Apple, i als del software Salesforce.com; és molt significatiu que no haja cobrat per cap dels usos de la seua imatge. Alguns dels llibres que donen a entendre que els ha escrit el dalai-lama no són seus, però en porten la imatge a la portada, per augmentar-ne les vendes.

En realitat, el budisme tibetà no és un sistema lliure de valors, i orientat simplement a escalfar els cors i dibuixar somriures. És una religió amb sòlids puntals ètics que sovint es perden quan la traduïm al pensament occidental. El dalai-lama, per exemple, condemna explícitament l'homosexualitat, el sexe oral i l'anal. S'assembla molt a la posició del papa Joan Pau II, en aquests aspectes, i això, a alguns dels seus seguidors occidentals, els fa vergonya publicar-ho. De fet, l'editor americà va arribar a demanar-li que retirara les invectives contra l'homosexualitat que hi havia a "Ètica per al nou mil·lenni", perquè temia que podien ofendre els lectors americans, i el dalai-lama hi accedí. Quan parla per als seus, el dalai-lama difereix molt d'aquesta figura genial que veiem a Occident. Recorde un discurs que va pronunciar al seu quarter general de Dharamsala, al nord de l'Índia, el 1990, després del conflicte entre els indis i els tibetans. Parlava en

“El budisme tibetà no és un sistema lliure de valors, i orientat simplement a escalfar els cors i dibuixar somriures. És una religió amb sòlids puntals ètics que sovint es perden quan la traduïm al pensament occidental. El dalai-lama, per exemple, condemna explícitament l'homosexualitat, el sexe oral i l'anal. S'assembla molt a la posició del papa Joan Pau II, en aquests aspectes, i això, a alguns dels seus seguidors occidentals, els fa vergonya publicar-ho”

tibetà, i ho feia amb un to admonitori, estricte, de pare perdona-vides que renya els fills. La gentada l'escoltava respectuosa, i va marxar-ne escarmentada. Mentre creix l'onada de simpatia envers els tibetans, el Govern tibetà a l'exili, que ha tornat a Dharamsala, on hi té la seu, ha hagut de bregar de valent. El primer ministre a l'exili, Samdhong Rinpoche, va haver de deixar l'assemblea, ara fa dues setmanes, sota l'acusació —que més tard va ser retirada— que hi havia corrupció al si de la tresoreria tibetana, amb seu a Nova York. Als anys vuitanta, Dharamsala tenia una comunitat intel·lectual molt activa. Avui, però, ha desaparegut: la major part dels talents han emigrat a Europa o Amèrica, enduts per patrocini-

nadors estrangers generosos. El govern de l'exili ha de lluitar, però s'adona que cada vegada té menys influència.

El 1999, vaig assistir a un viatge d'investigació pel Tibet i les seues fronteres. En comparació amb el viatge que vaig fer el 1986, quan només hi vaig veure la façana de l'opressió, aquella experiència fou devastadora. Les històries de patiment humà, especialment les del període que seguí la invasió comunista del 1950, eren pitjor del que m'esperava. El Tibet modern tampoc no era gaire encoratjador: pobresa rural i ciutats improvisades, de nyigui-nyogui, a l'estil xinès.

En tornar del viatge vaig dimitir el càrrec de la campanya “Tibet lliure”. Després d'haver vist els esforços diaris que han de fer els tibetans per viure en un estat policial, sentia que els estrangers no els ajudàvem ni poc ni massa a tenir una vida millor. Alguns tibetans creuen que precisament aquestes campanyes foranes fan que el Govern xinès, amb una por xenòfoba a la interferència estrangera, n'accentue els controls.

Les relacions entre Pequín i Dharamsala són ara molt millors del que ho han estat al llarg dels anys, gràcies a una visita que una delegació d'exiliats tibetans van fer a la Xina el passat mes de maig. Però al centre del problema hi ha el fet que el Govern xinès no pot arribar a un acord amb el dalai-lama si aquest no deixa de banda algunes demandes: un estat genuïnament autònom, democràtic, desmilitaritzat i més extens. Volen que torne, com a figura emblemàtica, amb tots els exiliats que siga possible, per tal que pugui dir que ha resolt el problema del Tibet. Donat l'estat de desesperació actual del Tibet, la tornada del dalai-lama faria progressar els tibetans, perquè, pel cap baix, els donaria una veu dins la República Popular Xinesa.

L'entusiasme americà pel dalai-lama no té res a veure amb un suport polític real al Tibet. Cap Govern americà no pot posar la simpatia pels tibetans per damunt dels interessos econòmics i estratègics d'Amèrica. La Xina és una potència massa gran i, a més, sempre

“El Govern xinès no pot arribar a un acord amb el dalai-lama si aquest no deixa de banda algunes demandes: un estat genuïnament autònom, democràtic, desmilitaritzat i més extens. Volen que torne, com a figura emblemàtica, amb tots els exiliats que siga possible, per tal que pugui dir que ha resolt el problema del Tibet. Donat l'estat de desesperació actual del Tibet, la tornada del dalai-lama faria progressar els tibetans, perquè, pel cap baix, els donaria una veu dins la República Popular Xinesa”

s'ha pres molt malament qualsevol consell pel que fa al Tibet. Si no hi ha un canvi de règim a Pequín, difícilment el Tibet s'alliberarà de l'Exèrcit d'Alliberament Popular, i aquest canvi posa nerviós, fins i tot, el mateix Bush.

La passió pel dalai-lama i pel budisme tibetà està molt bé, però els americans que s'hi senten atrets haurien d'entendre el que hi ha al darrere d'aquest home i, sobretot, la complexitat de la vida dels tibetans que viuen al Tibet.

Patrick French, que ara viu a Salisbury, Anglaterra, és exdirector de la campanya “Tibet lliure”
©The New York Times—EL TEMPS
Traducció: Maite Insa